

**CEP – jaké změny nás čekají?**

**Zbyněk Kozel**

**EKO-KOM**

# Platnost od července 2018

## Transpozice do července 2020



# Analýza nové legislativy

Závazné požadavky na EPR systémy v EU

- EPR systémy budou muset splňovat řadu požadavků na svojí činnost. Tyto požadavky přibližují EPR systémy charakteru veřejné služby. V obalech již většinu splňuje současná legislativa a praxe ČR.

Individuální cíle pro EPR systém

- Cíle pro EPR systémy budou i nadále stanoveny na národní úrovni
- Cíle musí být proporcionální požadavkům relevantních směrnic, ale **mohou být doplněny dalšími cíli**, které jsou shledány potřebnými na národní úrovni a jsou v souladu se směrnicemi

Náklady

- Cílem je přenést na výrobce celé náklady spojené s nakládáním s odpadem z výrobků/obalů. Informováním spotřebitele. Evidencí a kontrolou.

Derogace nákladů

- Tam, kde by hrazení všech nákladů ohrozilo stabilitu EPR systému, je možné po stanovenou dobu a za stanovených podmínek vyžadovat od EPR systému hrazení jen 50% až 80% nákladů.

Komerční a průmyslové obaly

- Nejsou stanoveny specifické cíle ani nijak odlišeny. V budoucnu, zřejmě od roku 2024, **mohou být stanoveny samostatné cíle recyklace.**

Jednotný přístup k povinným osobám

- EPR systém musí stanovit rovné podmínky pro všechny své klienty, jednotkové poplatky za službu musí být stejné.

# Analýza nové legislativy

Littering	<ul style="list-style-type: none"><li>•Není stanovena specifická odpovědnost výrobce za odpadky odhazované na ulici nebo v přírodě.</li><li>•Nicméně důvodová zpráva uvádí, že za littering nesou společnou <b>odpovědnost výrobci</b>, obce a spotřebitelé.</li></ul>
Internetové obchody	<ul style="list-style-type: none"><li>•Členské státy musí zavést donucovací prostředky k tomu, aby internetové prodejce plnili svou povinnost</li><li>•Internetoví prodejci musí <b>ustanovit svého zástupce v každém členském státu</b>, kam dodávají zboží</li></ul>
Koordinační agentura/ clearing house	<ul style="list-style-type: none"><li>•Působení více EPR systémů na trhu se považuje spíše za výjimku, pokud členský stát takové řešení aplikuje musí zajistit existenci nezávislé agentury, která svěří kontrolu EPR systémů, koordinaci a konsolidaci jejich evidencí a transparentní podklady k vyrovnávání nákladů, může to být i orgán státní správy</li></ul>
Požadavky na transparentnost	<ul style="list-style-type: none"><li>•EPR systémy musí zveřejňovat své vlastníky, zapojené klienty a dosahované výsledky.</li><li>•Členský stát musí určit úlohu EPR systému tak, aby <b>nedocházelo ke konfliktu zájmů</b>.</li></ul>
Výměna informací a nejlepší praxe	<ul style="list-style-type: none"><li>•EPR systémy si musí vyměňovat informace, zkušenosti a know-how, včetně nejlepší praxe v rámci EU.</li></ul>
Transpozice	<ul style="list-style-type: none"><li>•Vzhledem k tomu, že řada významných členských států tyto požadavky neplní, je na implementaci dáno neobvyklých 54 měsíců.</li></ul>

# Analýza nové legislativy

Povinnost zavést EPR	<ul style="list-style-type: none"><li>• V oblasti obalů bude aplikace EPR povinná od roku 2025 ve všech státech</li></ul>
Zálohové systémy	<ul style="list-style-type: none"><li>• Jsou zmíněny jako možná forma prevence vzniku odpadu a jako forma zajištění opakovaného použití, <b>nejsou tedy vnímány jako způsob navýšení recyklace</b></li></ul>
Měřicí bod recyklace	<ul style="list-style-type: none"><li>• Vstup do recyklace, nicméně bude možné v rámci derogace použít výstup z třídění za určitých podmínek. Detaily budou stanoveny Komisí v procesu komitologie až v příštím roce, tedy nejasné řešení až do konce roku 2019</li></ul>
Možnost se odchýlit od cílů	<ul style="list-style-type: none"><li>• Bude možné se odchýlit od recyklačních cílů (jednoho či dvou) až o 15% na dobu až 5 let, pro roky 2025 a/nebo 2030</li></ul>
Tříděný sběr	<ul style="list-style-type: none"><li>• Je povinný na celém území členského státu.</li><li>• Od roku 2025 bude povinný tříděný sběr nebezpečného odpadu z domácností, což se může dotknout i <b>obalů s nebezpečným obsahem</b></li></ul>
(Eko)Modulace poplatků	<ul style="list-style-type: none"><li>• EPR systémy by měly „modulovat“ finanční příspěvky výrobců s cílem preference udržitelný a místně snadno recyklovatelných obalů, případně s cílem dosažení jiných národních cílů (například prevence)</li></ul>
Nová směrnice o obalech	<ul style="list-style-type: none"><li>• Celá směrnice o obalech bude revidována a bude vydána zcela nově v souvislosti se změnou základních požadavků na obaly</li></ul>

# Nevyřešená legislativa

1. Doporučení komise k eko-modulaci poplatků, případně implementační nařízení na harmonizaci modulace. *Bez toho nelze říci, jaká bude evidence obalů, ani jaký bude vývoj poplatků.*
2. Doporučení komise k tříděnému sběru nebezpečných odpadů. *Bez toho nelze říci, jaký bude dopad na obaly výrobků s nebezpečným obsahem.*
3. Nařízení určující minimální standardy zpracování odpadu. *Bez toho nelze říci, jaké budou požadavky na investice do úpravy odpadu, ani odhadnout vývoj cen druhotných surovin.*
4. Nařízení o způsobu určení ztrát v třídícím procesu a recyklačním procesu. *Bez toho nelze rozhodnout o tom, jaký bude způsob evidence nakládání s obalovým odpadem*
5. Nařízení o způsobu stanovení množství obalového odpadu a nakládání s ním. *Bez toho nelze spočítat, jaké jsou výsledky naší recyklace podle nové metodiky*
6. Nařízení o způsobu výpočtu míry opakovaného použití. *Paradoxně souvisí s výpočtem míry recyklace.*
7. Nařízení o společné metodice určení množství kovů při recyklaci. *Bez toho nelze navrhnout způsob evidence recyklace železných kovů a hliníku*
8. Nařízení o kritériích, kdy odpad přestává být odpadem. *Fakticky určuje moment, kdy končí evidence obalového odpadu a tedy bez něj nelze stanovit rozsah evidence.*
9. Nařízení o vedlejších produktech. *Snad nemá přímý dopad na obalovou problematiku.*

V balení výrobků a recyklaci obalů nás  
čekají turbulentní tři roky....

Více se dozvíte příští rok



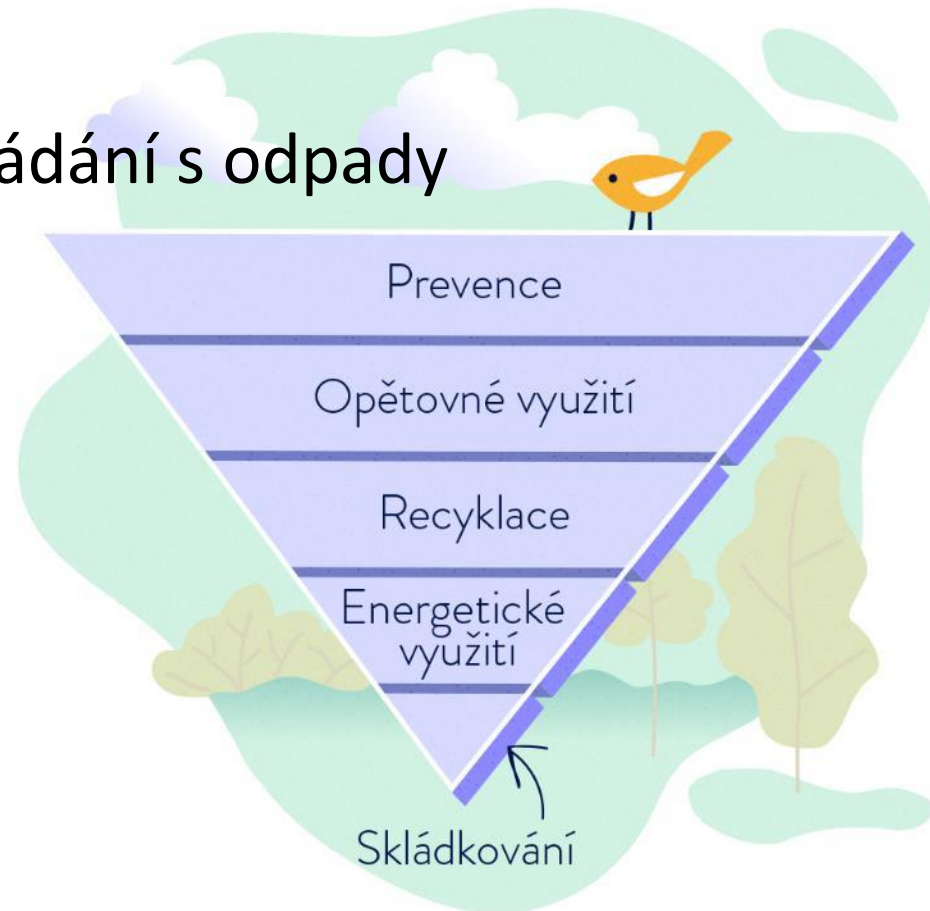
# EKO-MODULACE

Petr Šikýř



# Nová EU legislativa – WFD

- Členské státy by měli podpořit design výrobků a jejich částí (i obalů) tak, aby byl omezen jejich dopad na životní prostředí
- Brát na zřetel hierarchii nakládání s odpady
- Opakovaná recyklace



# Co je EKO-MODULACE

## Nastávající WFD – článek 8.a bod.4 (b):

- V případě kolektivního plnění povinností rozšířené zodpovědnosti výrobce jsou poplatky (EKO) modulovány
- Bere se na zřetel:

Trvanlivost

Opravitelnost

Znovupoužitelnost

Recyklovatelnost

Obsah  
nebezpečných  
látek

- Netýká se pouze obalů, ale i ostatních produktů – WEEE, oleje, autovraky, pneumatiky etc.

# Principy E-modulace

- Nesmějí (neměli by) deformovat trh
- EK vydá „guidelines“ v roce 2019
- Jednotnost přístupu jednotlivých členských států



# Vztah k „EU Plastics Strategy“

E-modulace má být jedním z nástrojů, jak splnit cíle strategie:

**„Do roku 2030 všechny plastové obaly uvedené na trh v EU musí být buď znovupoužitelné nebo recyklované nákladově efektivním způsobem“**



# Stávající CZ úprava

## Zákon 477/2001 Sb. o Obalech a obalových odpadech:

### § 3 Prevence

(1) Osoba, která uvádí na trh obal, je povinna zajistit, aby hmotnost a objem obalu byly co nejmenší při dodržení požadavků kladených na balený výrobek a při zachování jeho přijatelnosti pro spotřebitele nebo jiného konečného uživatele, s cílem snížit množství odpadu z obalů, který je nutno odstranit.

(2) Je-li obal pro určitý výrobek zhotoven v souladu s harmonizovanými českými technickými normami, považují se požadavky podle odstavce 1 za splněné.

### § 21 Podmínky pro zajišťování sdruženého plnění

Autorizovaná společnost je povinna

a) stanovit podmínky uzavření smlouvy o sdruženém plnění pro všechny osoby jednotně a tak, aby žádný typ obalu nebyl neodůvodněně znevýhodněn v hospodářské soutěži



# E-modulace a obaly

- Základním nástrojem je poplatek za službu kolektivního plnění
- Poplatek zohledňuje dopad na životní prostředí prostřednictvím splnění základních kritérií pro E-modulaci
- Celková bilance nákladu zajištění třídění, využití a recyklace obalových odpadů zůstanou konstantní  
=> zavádí pozitivní a negativní diskriminaci pro jednotlivé typy a druhy obalů  
– změna oproti stávající CZ legislativě
- **Tlak na uživatele a producenty obalů**  
=> **E-design**  
=> **menší dopad na životní prostředí**  
=> **nižší poplatek**





# Aplikace principů E-modulace na obaly

Specifický přístup, hlavní kritéria  
– součást kalkulace (stanovení) poplatku za službu:

**Tříditelnost**

**Recyklovatelnost**

**Uzavřený cyklus**  
(cradle to cradle)

- Není možno aplikovat všude – např. požadavky na bezpečnost potravin
- Vysoce funkční v B2B

# Tříditelnost

Zajistit bezproblémovou tříditelnost obalů dostupnými technologiemi třídících linek:

- Fyzické vlastnosti
  - velikost, hmotnost, obsah nežádoucích příměsí
- Identifikovatelnost  
(PET shrink sleeve – PVC x PET x PE)
- Zajištění dostatečných množství
  - kritérium efektivity

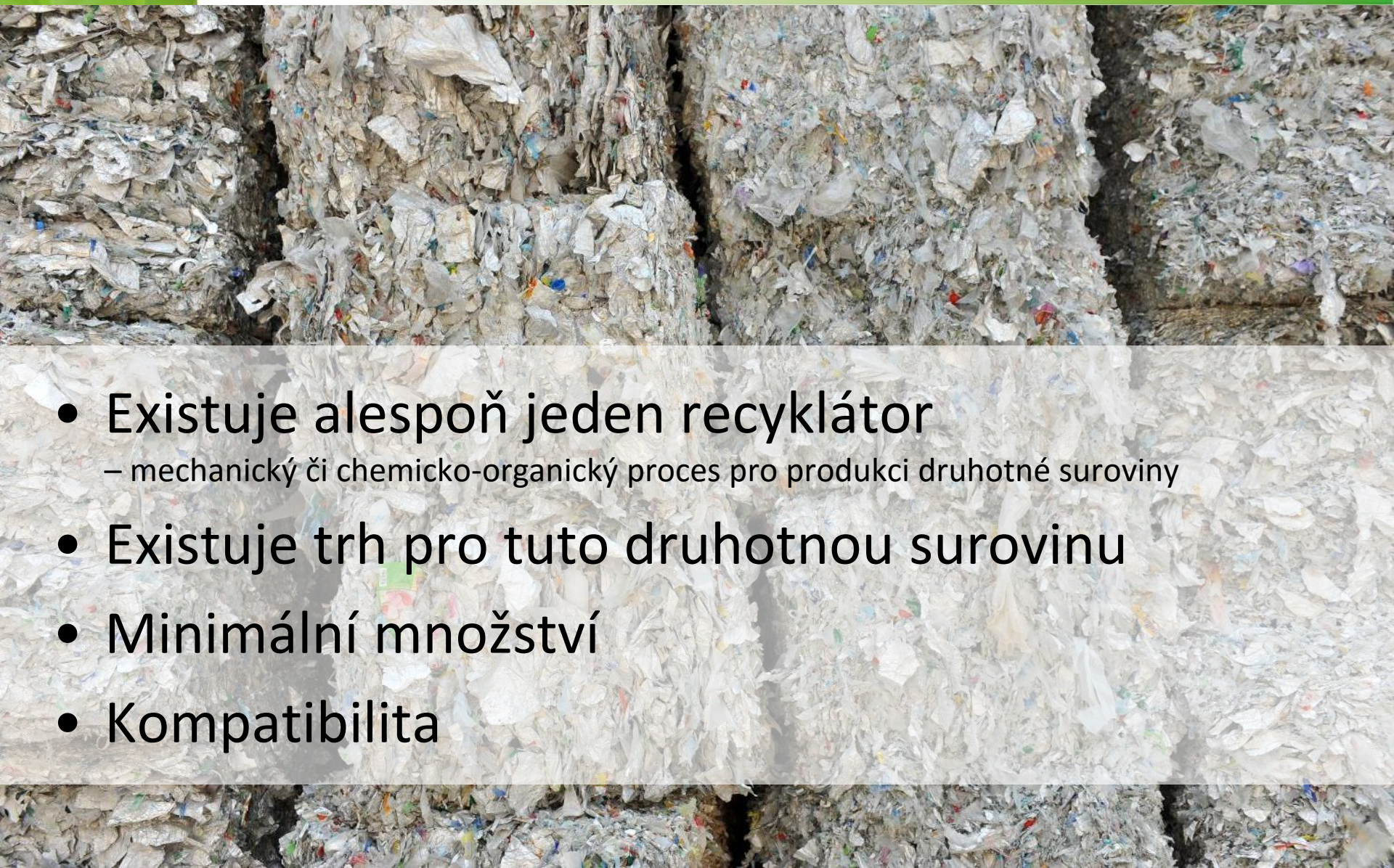
Plastová láhev  
s celoplošným plastovým přebalem







# Recyklovatelnost

- 
- Existuje alespoň jeden recyklátor
    - mechanický či chemicko-organický proces pro produkci druhotné suroviny
  - Existuje trh pro tuto druhotnou surovinu
  - Minimální množství
  - Kompatibilita

# Uzavřený cyklus





# Kalkulace poplatků

- Aplikace harmonizované metodiky v rámci členských států (LCA/SBC)
- Netýká se jenom plastů
- Stejný obal – různý výsledek e-modulace v každém státě



# LCA přístup

Dopad dopravy

Dopad spotřeby

Dopad spotřeby  
a emise

**Benefity**  
1. Náhrada primárních  
surovin / zdrojů  
2. Získání / ušetření  
energie

Sběr

Třídění

Recyklace,  
využití a  
skládkování

Benefity  
z třídění  
a využití

Bilance  
dopadu

Dopady

Benefity



# Možnosti přístupu k E-modulaci

## Materiálová

zohledňuje chemické  
a fyzikální vlastnosti

## Výrobová

skupina výrobků  
a jejich substitutů

## Kombinovaná

# Materiálový přístup

Sleduje pouze materiál obalů

- Typ a kombinaci materiálů:
  - Polymery a jejich kombinace – kombinované materiály
  - Barvu (plast/sklo)
  - Délku vlákna (papír/karton/nasávaná kartonáž)
  - FE/AL/CU .....
  - Kombinace – nápojový karton (AL/PL/PAP)



# Zhodnocení materiálového přístupu

- Jednoduchá konstrukce poplatků
- Stabilní cenová hladina ve střednědobém horizontu
- Složitá evidence
- Pouze hmotnostní kritérium
- Problematické kontroly výrobců



# Výrobkový přístup

- Konstrukce poplatků pro jednotlivé skupiny
  - nápoje v platových lahvích, krabice na boty
- Umí zohlednit „obsah“ obalů





# Zhodnocení výrobkového přístupu

- Kategorizace výrobků
  - složité hledání kompromisu mezi výrobcí
- Neustálý proces – průběžné vyhodnocování
  - ekonomicky náročné
- Cenová pružnost
  - (+/-?)
- Jednoduchá evidence pro určité segmenty
  - kombinace hmotnostní a kusové
- Jednoduchá ověřitelnost a auditovatelnost



# Shrnutí

- E-modulace a E-design bude vnímán jinak v každém členském státě
  - „diktát“ ekonomicky silnějších států
- Porušení neutrálního přístupu resp. nediskriminace obalů
- Velmi problematická aplikace na konkurenčních trzích
  - (DE, SK) – switching cost
- Růst komerčního významu evidence
- E-modulace nesmí být považována za diskriminaci





Děkuji za pozornost

# Příprava na CEP



**Martin Fojtík**





**2019...?**

# Ekologická modulace



**Zlepšit konstrukci a podporovat inovaci,  
aby byly obaly a výrobky lépe tříditelné a recyklovatelné.**

- Těžko recyklovatelné obaly

# „Mapa obalů“



*inventura*



# Mapa obalů „základní rozdělení“

## Základní typologie obalů

- **Určení obalů**  
(prodejní, skupinové, přepravní, průmyslové)
- **Druh – materiál obalu**  
(plast, PAP/lepenka, sklo, kov)
- **Typ obalu – forma**  
(láhev, tuba, folie, výlisek...)
- **Fyzické vlastnosti**  
(velikost, hmotnost)



# Mapa obalů „součásti“

## Popis jednotlivých součástí

(uzávěry, etikety, manžety)

- **Materiál – kombinace materiálu**
- **Oddělitelnost:**
  - uživatel
  - technologická oddělitelnost



# Mapa obalů „složky“



## Kombinace materiálů (složky)

- **Vrstvení materiálů**
  - kombinace materiálů
  - technologický postup (lepení, lisování, nástřik..)
- **Povrchová úprava**
  - lakování, laminace, barva

# Mapa obalů „kontaminace“

## Znečištění prvky nebo látkami komplikující proces recyklace

- **Technologické znečištění**
  - aditiva, blokátory, filtry
- **Kontaminace obsahem**
  - možnost vyprázdnění  
konečným uživatelem / spotřebitelem



# „Mapa obalů“



# Příklady z praxe

- Potahy na lahvách a kelímcích  
– tzv. shrink sleeves na PET lahvách  
(rozdílný, špatně oddělitelný materiál – často PVC, víčka obsahující silikon)



# Příklady z praxe

- Kombinace materiálů

(jiný materiál vanička/víko, vrstvení rozdílných materiálů nebo míšení materiálů ve hmotě)



# Příklady z praxe

- Velký podíl barev v potisku, lakování, laminace (vysoká míra potisku, lakování, barvení ve hmotě)





# Příklady z praxe – PET lahve

- PVC (etikety z PVC)
- Multi-layer – vícevrstvé lahve  
(v praxi se nedají identifikovat, kontaminují regranulát)
- Blokátory – aditiva (pro zlepšení vlastností lahví, kontaminují regranulát)



# Příklady z praxe – papírové obaly

- Lakované a tvrzené papíry a lepenky  
- nerozvláknitelné



# Příklady z praxe – papírové obaly

- Papíry vrstvené kovovou fólií, plasty, textilem
  - komplikují rozvláknění, zvyšují míru odpadu



# Příklady z praxe – papírové obaly



- Mastné a napuštěné papíry, znečištěný papír  
– chemicky, potravinami, hnojivy



Děkuji za pozornost!